

Przykładowy program nauczania do umiejętności dodatkowej (DUZ) dla zawodu tapicer 753402

Wykonywanie renowacji konstrukcji drewnianych zabytkowych mebli tapicerowanych

Oś priorytetowa II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji

Działanie 2.15 Kształcenie i szkolenie zawodowe dostosowane do potrzeb zmieniającej się gospodarki

Konkurs nr POWR.02.15.00-IP.02-00-001/21 Opracowanie programów nauczania do umiejętności dodatkowych dla zawodów (DUZ) – II Etap (DUZ II)

**PUBLIKACJA BEZPŁATNA
2022**

Spis treści

1. Założenia ogólne zawierające opis dodatkowej umiejętności zawodowej	3
1.1 Krótki opis dodatkowej umiejętności zawodowej.....	3
1.2 Uzasadnienie ujęcia w programie nauczania zawodu dodatkowej umiejętności zawodowej, odnoszące się do potrzeb na rynku pracy	3
2. Założenia organizacyjne	4
2.1 Liczba godzin przewidzianych na realizację programu dodatkowej umiejętności zawodowej	4
2.2 Wymagane kwalifikacje osób prowadzących zajęcia w ramach dodatkowej umiejętności zawodowej	5
2.3 Wyposażenie dydaktyczne niezbędne do realizacji programu dodatkowej umiejętności zawodowej	7
3. Cele kształcenia – zadania zawodowe – określone dla dodatkowej umiejętności zawodowej.....	9
4. Wykaz efektów kształcenia określonych dla dodatkowej umiejętności zawodowej (DUZ) wraz z kryteriami ich weryfikacji.....	10
5. Plan nauczania dodatkowej umiejętności zawodowej	11
6. Program nauczania przedmiotów wyodrębnionych w ramach	12
6.1 Planowanie prac renowacyjno- konserwatorskich konstrukcji drewnianych zabytkowych mebli tapicerowanych	12
6.2 Wykonywanie renowacji i konserwacji konstrukcji drewnianych zabytkowych mebli tapicerowanych	19
7. Ewaluacja programu nauczania dodatkowej umiejętności zawodowej.....	24
7.1 Obszary ewaluacji.....	24
7.2 Wskaźniki osiągnięcia celu ewaluacji.....	24
7.3 Przykładowe narzędzia ewaluacji	25
8. Wykaz proponowanej literatury	25
8.1 . Podręczniki i publikacje naukowe	25

1. Założenia ogólne zawierające opis dodatkowej umiejętności zawodowej

Branża drzewno-meblarska jest grupą zawodów spośród których jest zawód tapicer. Z badań opublikowanych w Raporcie „Barometr zawodów 2021” wynika, że popyt na zatrudnienie w tym zawodzie jest na wysokim poziomie¹. Branża ta znajduje się również w czołówce jeśli chodzi o eksport mebli tapicerowanych w Polsce i w krajach UE. Stąd obserwuje się popyt na pracowników tej branży. Analizując potrzeby rynku w tym obszarze obserwuje się potrzeby wykonywania zarówno wyrobów tapicerowanych o wymaganiach współczesnego designu jak również istnieje duża potrzeba renowacji i konserwacji mebli tapicerowanych dawnych i zabytkowych. Obszar wiedzy i umiejętności koniecznych do profesjonalnego zgodnie ze sztuką wykonania renowacji i konserwacji mebli tapicerowanych wymaga podziału na renowację konstrukcji drewnianych mebli zabytkowych oraz renowacji i konserwacji zabytkowej tapicerki. W związku z czym niniejszy program dotyczy renowacji i konserwacji konstrukcji drewnianych zabytkowych mebli tapicerowanych.

1.1 Krótki opis dodatkowej umiejętności zawodowej

Dodatkowa umiejętność zawodowa (DUZ) „Wykonywanie renowacji konstrukcji drewnianych zabytkowych mebli tapicerowanych” jest odpowiedzią na zapotrzebowanie rynku pracy dotyczącej dodatkowej umiejętności zawodowej dla uczniów kształcących się zawodu tapicer i jednocześnie uzupełnieniem efektów kształcenia zawartych w podstawie programowej kształcenia w zawodach szkolnictwa zawodowego z 2019r. dla zawodu tapicer 753402.

1.2 Uzasadnienie ujęcia w programie nauczania zawodu dodatkowej umiejętności zawodowej, odnoszące się do potrzeb na rynku pracy

¹ www.baromaterzawodow.pl

Obecnie na rynku obserwuje się odczuwalny brak pracowników posiadających wiedzę i umiejętności praktyczne związane z renowacją i konserwacją konstrukcji drewnianych zabytkowych mebli tapicerowanych.

Szeroko pojęta branża drzewno-meblarska obecnie przeżywa dynamiczny rozwój i jest to bardzo pozytywne z punktu widzenia społecznego. Obserwuje się znaczny popyt na renowacje i konserwacje starych, niejednokrotnie bardzo wartościowych mebli tapicerowanych nie rzadko będących zabytkami. To niejednokrotnie obiekty o unikatowym wyglądzie, konstrukcji, będące dziedzictwem regionalnym czasem również narodowym. Obiekty te niszczeją z różnych powodów. Jednym z nich jest brak elementarnej wiedzy technicznej ze strony użytkowników, kolejnym to brak odpowiednio wykwalifikowanej kadry, która zna zagadnienia renowacji i konserwacji konstrukcji drewnianych mebli tapicerowanych i zasady ich utrzymania w należytym stanie.

2. Założenia organizacyjne

2.1 Liczba godzin przewidzianych na realizację programu dodatkowej umiejętności zawodowej

Liczba godzin przewidzianych na realizację programu dodatkowej umiejętności zawodowej (DUZ).

Podstawa programowa kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego w zawodzie Tapicer obejmuje kwalifikację: DRM.05.Wykonywanie wyrobów tapicerowanych
Minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji DRM.05.

Wykonywanie wyrobów tapicerowanych wynosi 1024 godzin.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 roku w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. z 2019 roku, poz. 639 z późn. zm.) w szkole branżowej 3 – letniej łączna liczba godzin przeznaczona na kształcenie zawodowe wynosi 50. Do obliczeń przyjmuje się, że średnio w każdym roku jest 30 tygodni, co stanowi 1500godzin. Różnica godzin

między minimalną liczbą godzin wynikającą z podstawy programowej kształcenia w zawodzie a liczbą godzin wynikającą z ramowego planu nauczania wynosi 300. Jest to liczba godzin, która może być przeznaczona na zajęcia w ramach dodatkowych umiejętności zawodowych.

Wskazany zestaw efektów uczenia się w ramach niniejszego programu dodatkowych umiejętności zawodowych zaplanowano na minimum:

- Liczba godzin – 60
- Czas trwania – w okresie jednego semestru

Czas realizacji dodatkowej umiejętności zawodowej powinien się zamknąć w okresie jednego semestru. Najlepiej w klasie trzeciej w końcowym semestrze na koniec cyklu kształcenia. Tygodniowa liczba to 4 godziny.

Zajęcia powinny odbywać się w grupach do max. 8 osób, z podziałem na zespoły 2-osobowe.

Zaleca się również samodzielne wykonywanie przez uczestników programu, ćwiczeń symulujących zadania zawodowe.

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnych form pracy aktywizującej uczniów np. praca w grupach.

2.2 Wymagane kwalifikacje osób prowadzących zajęcia w ramach dodatkowej umiejętności zawodowej

Wymagania kwalifikacyjne osób prowadzących zajęcia w ramach dodatkowej umiejętności zawodowej określają przepisy w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli². Szczegółowe wymagania osób prowadzących zajęcia to:

- ukończone studia pierwszego stopnia na kierunku (specjalności) zgodnym z nauczaniem przedmiotem oraz posiada przygotowanie pedagogiczne lub

² Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2020 roku w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz. U. z 2020 r. poz. 1289)

- studia pierwszego stopnia na kierunku, którego efekty kształcenia, obejmują treści nauczanego przedmiotu, wskazane w podstawie programowej dla tego przedmiotu, oraz posiada przygotowanie pedagogiczne, lub
- studia podyplomowe na kierunku lub specjalności którego efekty kształcenia, obejmują treści nauczanego przedmiotu, wskazane w podstawie programowej dla tego przedmiotu, oraz posiada przygotowanie pedagogiczne, lub
- legitymowanie się dyplomem ukończenia pedagogicznego studium technicznego, lub
- posiadanie świadectwa dojrzałości i dokument potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zakresie zawodu, którego będzie nauczać, oraz przygotowanie pedagogiczne, a także co najmniej dwuletni staż pracy w zawodzie, którego będzie nauczać, lub
- posiadanie tytułu mistrza w zawodzie, którego będzie nauczać, oraz przygotowanie pedagogiczne.

Ponadto może to być pracodawca z branży drzewno-meblarskiej, który posiada uprawnienia instruktora praktycznej nauki zawodu. W uzasadnionych przypadkach w szkole, która realizuje dodatkową umiejętność zawodową może być, za zgodą kuratora oświaty zatrudniona osoba niebędąca nauczycielem, posiadająca przygotowanie uznane przez dyrektora szkoły za odpowiednie do prowadzenia zajęć w ramach wykonywania prac renowacji i konserwacji detali architektury drewnianej konstrukcyjnej i zabytkowej. Osobę, zatrudnia się na zasadach określonych w ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 917, z późn. zm.), z tym, że do tej osoby stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć edukacyjnych nauczycieli ustala się wynagrodzenie w porozumieniu z organem prowadzącym szkoły które mogą upoważniać dyrektorów szkół, w indywidualnych przypadkach, do przyznawania wynagrodzenia w wyższej wysokości

2.3 Wyposażenie dydaktyczne niezbędne do realizacji programu dodatkowej umiejętności zawodowej

Opis infrastruktury pracowni.

a) Usytuowanie stanowiska

Stanowiska dydaktyczne powinny znajdować się w pracowniach przedmiotowych ze wskazaniem usytuowania w pobliżu sali warsztatowej do prowadzenia zajęć praktycznych, co umożliwi przećwiczenie teorii w praktyce.

b) wielkość i inne wymagania dotyczące pomieszczenia lub innego miejsca, w którym znajduje się stanowisko:

Wielkość pomieszczenia, liczba i usytuowanie stanowisk, sposób wykończenia podłóg, sufitów, ścian, okien i drzwi zgodna z przepisami prawa w zakresie wymagań: budowlanych, bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz sanitarno-epidemiologicznych.

c) minimalna powierzchnia (kubatura) niezbędna dla pojedynczego stanowiska; Stanowisko o powierzchni dostosowanej do zasad ergonomii i zapewniające uczniom swobodę ruchu wystarczającą do wykonywania pracy w sposób bezpieczny.

d) wyposażenie stanowiska w niezbędne media z określeniem ich parametrów

- punkty zasilania w energię elektryczną z napięciem 230 V z zabezpieczeniem przeciwporażeniowym oraz wyłącznikami bezpieczeństwa na stanowiskach oraz centralnym wyłącznikiem bezpieczeństwa,
- instalacja ogrzewcza,
- wentylacja minimum grawitacyjna,
- oświetlenie dzienne z dodatkowo możliwością oświetlenia światłem sztucznym,
- szerokopasmowe łącze internetowe.

Pracownia renowacji i konserwacji konstrukcji drewnianych zabytkowych mebli tapicerowanych wyposażona w:

- 1) stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do Internetu, z drukarką, skanerem i projektorem multimedialnym, z pakietem programów biurowych i programem do tworzenia prezentacji i grafiki,
- 2) próbki i karty katalogowe wyrobów, detali i drewnianych,
- 3) modele i rysunki elementów wyrobów, detali i konstrukcji drewnianych mebli tapicerowanych,
- 4) narzędzia i sprzęt pomiarowy,
- 5) normy, aprobaty techniczne i certyfikaty jakości detali i konstrukcji drewnianych,
- 6) przykładowe dokumentacje projektowe, specyfikacje techniczne wykonania i odbioru prac związanych z renowacją i konserwacją konstrukcji drewnianych mebli tapicerowanych.
- 7) biblioteczka zawodowa wyposażona w dokumentację, instrukcje, normy, procedury, przewodniki, regulaminy, przepisy prawne właściwe dla stanowiska
- 8) wykaz środków do udzielania pierwszej pomocy
– apteczka zaopatrzona w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy wraz z instrukcją o zasadach udzielania pierwszej pomocy.
- 9) wykaz środków zapewniających przestrzeganie zasad ergonomii oraz bezpieczeństwa i higieny pracy i środki ochrony przeciwpożarowej.

Pracownie zajęć praktycznych wyposażone w:

Pracownia zajęć praktycznych powinna być wyposażona w stanowiska do wykonywania prac renowacyjnych i konserwatorskich (jedno stanowisko dla dwóch uczniów) wyposażone w przyrządy kontrolno-pomiarowe, przyrządy do trasowania, narzędzia, elektronarzędzia i sprzęt do wykonywania prac. Miejsce wykonywania zajęć praktycznych powinno być wyposażone w ręczne narzędzia i elektronarzędzia do prowadzenia prac renowacyjno - konserwatorskich min. dłuta, strugi, szlifierki, wiertła, świdry, piły i pilarki, szczotki i inne oraz obrabiarki stacjonarne do obróbki

drewna jak pilarki, strugarki, frezarki, wiertarki i inne w miarę potrzeby. Ponadto środki chemiczne takie jak kleje, impregnaty, rozpuszczalniki i farby, materiały wykończeniowe i narzędzia jak pędzle, wałki, szpachle cykliny, ściski stolarskie, papiery ściernie itp. Na stanowisku powinien znajdować się dla każdego ucznia podstawowy sprzęt ochrony osobistej.

UWAGA

Wskazane, aby kształcenie praktyczne w ramach dodatkowej umiejętności zawodowej odbywało się w rzeczywistych warunkach pracy. Na przykład w pracowniach przedmiotowych – warsztatów szkolnych, u pracodawców, w pracowniach konserwatorskich, muzeach i ośrodkach kultury lub w Centrum Kształcenia Zawodowego posiadających odpowiednie wyposażenie.

3. Cele kształcenia – zadania zawodowe – określone dla dodatkowej umiejętności zawodowej

Cele kształcenia w formie zadań zawodowych, do wykonywania których przygotowywana jest osoba kształcona zgodnie z programem dodatkowej umiejętności zawodowej (DUZ).

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie tapicer w zakresie Dodatkowej Umiejętności Zawodowej, wykonywanie renowacji konstrukcji drewnianych zabytkowych mebli tapicerowanych, powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

1. Opracowania planu prowadzenia prac renowacyjnych i konserwatorskich konstrukcji drewnianych zabytkowych mebli tapicerowanych
2. Wykonanie prac renowacyjnych i konserwatorskich konstrukcji drewnianych zabytkowych mebli tapicerowanych
3. Sporządzanie dokumentacji powykonawczej i kosztorysowej wykonanych prac.

4. Wykaz efektów kształcenia określonych dla dodatkowej umiejętności zawodowej (DUZ) wraz z kryteriami ich weryfikacji

Do wykonania zadań zawodowych w zakresie dodatkowej umiejętności zawodowej niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia

Tabela 1. Wykaz efektów kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji

Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1. określa okres historyczny pochodzenia mebla tapicerowanego	<ol style="list-style-type: none"> 1) określa nazwę i rodzaj mebla tapicerowanego w kontekście epoki historycznej jego pochodzenia 2) rozpoznaje zastosowane materiały, charakterystyczne cechy zdobnicze i konstrukcyjne oraz techniki wykończeniowe 3) dobiera odpowiednią procedurę postępowania dotyczącą renowacji i konserwacji w oparciu o przepisy prawne w tym zakresie 4) sporządza dokumentację związaną z renowacją i konserwacją mebla
2. charakteryzuje rodzaj konstrukcji i połączeń występujących meblu	<ol style="list-style-type: none"> 1) rozpoznaje gatunki drewna użytego do wykonania konstrukcji 2) rozróżnia rodzaje połączeń, użytych łączników i akcesoriów 3) stosuje odpowiednią technikę i technologię demontażu obiektu 4) określa technikę i technologię montażu obiektu
3. planuje kolejność czynności związanych z renowacją i konserwacją mebla	<ol style="list-style-type: none"> 1) kwalifikuje objekty do renowacji i konserwacji 2) dobiera technologię i techniki wykonania renowacji i konserwacji mebla 3) dobiera materiały, narzędzia i urządzenia do wykonywania renowacji i konserwacji 4) określa zakres prac i planuje kolejność czynności związanych z renowacją i konserwacją obiektu oraz sporządza kosztorys
4. określa właściwości materiałów użytych do renowacji i konserwacji	<ol style="list-style-type: none"> 1) stosuje kleje i inne techniki łączenia drewna i innych materiałów 2) dobiera rodzaj i właściwości materiałów wykończeniowych i zabezpieczających 3) dobiera materiały zgodnie z zasadami ochrony środowiska, ochrony przeciwpożarowej oraz zaleceń konserwatorskich
5. stosuje różne techniki renowacyjne i konserwatorskie dla danego mebla	<ol style="list-style-type: none"> 1) rozpoznaje detale zdobnicze i elementy snycerskie występujące meblu 2) określa technologię i technikę wykonania prac renowacyjnych i konserwatorskich oraz wykończenia powierzchni mebla 3) stosuje odpowiednie do konstrukcji techniki zdobnicze i wykończeniowe mebla

Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
6. wykonuje renowację i konserwację mebla	1) stosuje odpowiednie do wykonania renowacji i konserwacji drewno, materiały drewnopochodne i materiały nietrzewne 2) dobiera materiały, technologię i techniki wykonania renowacji i konserwacji 3) stosuje narzędzia i urządzenia do wykonywania renowacji i konserwacji 4) wykonuje uzupełnienie ubytków powierzchni, wzmacnianie połączeń konstrukcyjnych lub ich rekonstrukcję
7. stosuje zasady kontroli jakości zgodnie z dokumentacją obiektu	1) stosuje normy przedmiotowe kontroli jakości 2) sporządza dokumentację powykonawczą prac renowacyjnych i konserwatorskich 3) zabezpiecza obiekt na czas magazynowania, użytkowania na czas transportu

5. Plan nauczania dodatkowej umiejętności zawodowej

Tabela 2. Plan nauczania dodatkowej umiejętności zawodowej

Nazwa przedmiotu/ zajęć	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin	Uwagi do realizacji
A	B	C	D
1. Planowanie prac renowacyjno-konserwatorskich	1. charakterystyka mebli tapicerowanych w okresach historycznych, 2. rodzaje konstrukcji i połączeń w zabytkowych meblach tapicerowanych, 3. kolejność czynności związanych z prowadzeniem prac renowacyjnych i konserwatorskich, 4. właściwości materiałów stosowanych do renowacji i konserwacji konstrukcji mebli tapicerowanych, 5. kontrola jakości wykonanych prac zgodnie z dokumentacją.	10	Metoda projektu edukacyjnego, metoda tekstu przewodniego, prezentacje, dyskusja dydaktyczna odnoszącą się do wykonywanych ćwiczeń. Prezentacje filmów dydaktycznych oraz prezentacji multimedialnych.

Nazwa przedmiotu/ zajęć	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin	Uwagi do realizacji
1. Wykonanie renowacji i konserwacji konstrukcji zabytkowych mebli tapicerowanych	1. stosowane techniki renowacyjne i konserwatorskie w zależności od danego mebla,	10	Ćwiczenia praktyczne, pokaz z instruktążem, dyskusja dydaktyczna odnosząca się do wykonywanych ćwiczeń.
1. Wykonanie renowacji i konserwacji konstrukcji zabytkowych mebli tapicerowanych	2. wykonywanie renowacji i konserwacji konstrukcji zabytkowych mebli tapicerowanych.	40	Ćwiczenia praktyczne, pokaz z instruktążem, dyskusja dydaktyczna odnosząca się do wykonywanych ćwiczeń.

6. Program nauczania przedmiotów wyodrębnionych w ramach dodatkowej umiejętności zawodowej

6.1 Planowanie prac renowacyjno- konserwatorskich konstrukcji drewnianych zabytkowych mebli tapicerowanych

Cele ogólne przedmiotu

1. Nabywanie umiejętności planowania prac renowacyjno – konserwatorskich konstrukcji drewnianych
2. Nabywanie umiejętności pracy zespołowej

Cele operacyjne przedmiotu

Uczeń potrafi:

1. określić cechy charakterystyczne okresu pochodzenia konstrukcji mebla tapicerowanego
2. zastosować procedurę postępowania dotyczącą renowacji i konserwacji
3. sporządzić dokumentację związaną z renowacją i konserwacją,
4. stosować odpowiednie gatunki drewna do prac renowacyjnych i konserwatorskich
5. kwalifikować obiekty drewniane do renowacji i konserwacji
6. dobierać technologie i techniki wykonywania renowacji i konserwacji
7. stosować materiały zgodnie z zasadami bhp, ochrony środowiska i wymogami przeciwpożarowymi
8. stosować normy przedmiotowe kontroli jakości
9. zabezpieczać obiekt na czas magazynowania, użytkowania i transportu

Materiał nauczania przedmiotu: **Planowanie prac renowacyjno-konserwatorskich konstrukcji drewnianych zabytkowych mebli tapicerowanych**

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin	Wymagania programowe. Efekty kształcenia	Wymagania programowe. Kryteria weryfikacji
Planowanie prac renowacyjno-konserwatorskich konstrukcji zabytkowych mebli tapicerowanych	Charakterystyka mebli tapicerowanych w okresach historycznych	2	1. określa okres historyczny pochodzenia mebla tapicerowanego	1) określa nazwę i rodzaj mebla tapicerowanego w kontekście epoki historycznej jego pochodzenia 2) rozpoznaje zastosowane materiały, charakterystyczne cechy zdobnicze i konstrukcyjne oraz techniki wykończeniowe 3) dobiera odpowiednią procedurę postępowania dotyczącą renowacji i

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin	Wymagania programowe. Efekty kształcenia	Wymagania programowe. Kryteria weryfikacji
				konserwacji w oparciu o przepisy prawne w tym zakresie 4) sporządza dokumentację związaną z renowacją i konserwacją mebla
Planowanie prac renowacyjno-konserwatorskich konstrukcji zabytkowych mebli tapicerowanych	Rodzaje konstrukcji i połączeń w zabytkowych meblach tapicerowanych	2	2. charakteryzuje rodzaj konstrukcji i połączeń występujących meblu	1) rozpoznaje gatunki drewna użytego do wykonania konstrukcji 2) rozróżnia rodzaje połączeń, użytych łączników i akcesoriów 3) stosuje odpowiednią technikę i technologię demontażu obiektu 4) określa technikę i technologię montażu mebla
Planowanie prac renowacyjno-konserwatorskich konstrukcji zabytkowych mebli tapicerowanych	Kolejność czynności związanych z prowadzeniem prac renowacyjnych i konserwatorskich	2	3. planuje kolejność czynności związanych z renowacją i konserwacją mebla	1) kwalifikuje objekty do renowacji i konserwacji 2) dobiera technologię i techniki wykonania renowacji i konserwacji mebla 3) dobiera materiały, narzędzia i urządzenia do wykonywania renowacji i konserwacji 4) określa zakres prac i planuje kolejność czynności związanych z renowacją i konserwacją konstrukcji mebla oraz sporządza kosztorys
Planowanie prac renowacyjno-konserwatorskich konstrukcji	Właściwości materiałów stosowanych do renowacji i konserwacji konstrukcji mebli	2	4. określa właściwości materiałów użytych do renowacji i konserwacji	1) stosuje kleje i inne techniki łączenia drewna i innych materiałów 2) dobiera rodzaj i właściwości materiałów

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin	Wymagania programowe. Efekty kształcenia	Wymagania programowe. Kryteria weryfikacji
zabytkowych mebli tapicerowanych				wykończeniowych i zabezpieczających 3) dobiera materiały zgodnie z zasadami ochrony środowiska, ochrony przeciwpożarowej oraz zaleceń konserwatorskich
Planowanie prac renowacyjno-konserwatorskich konstrukcji zabytkowych mebli tapicerowanych	Kontrola jakości wykonanych prac zgodnie z dokumentacją	2	7, stosuje zasady kontroli jakości zgodnie z dokumentacją obiektu	1) stosuje normy przedmiotowe kontroli jakości 2) sporządza dokumentację powykonawczą prac renowacyjnych i konserwatorskich 3) zabezpiecza obiekt na czas magazynowania, użytkowania na czas transportu
Razem godzin		10		

Propozycje metod nauczania:

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnych form organizacyjnych: indywidualnie i zespołowo.

W zakresie związanym z Planowanie prac renowacyjno- konserwatorskich konstrukcji drewnianych zabytkowych mebli tapicerowanych szkoła zapewnia dostęp do indywidualnego stanowiska pracy. Bardzo ważną kwestią w kształceniu zawodowym jest indywidualizacja pracy w kierunku potrzeb i możliwości ucznia w zakresie metod, środków oraz form kształcenia. Metody nauczania należy zawsze dobierać stosownie do prowadzonych zajęć.

W teoretycznej części wprowadzającej do zajęć oraz w niektórych etapach zajęć praktycznych, może to być metoda przypadków, metoda tekstu przewodniego, ćwiczenia, metoda projektu edukacyjnego. Należy wykorzystywać również:

prezentację, pokaz z instruktążem, ćwiczienia, dyskusję dydaktyczną odnoszącą się do wykonywanych ćwiczień. W trakcie realizacji programu pomocne jest wykorzystywanie filmów dydaktycznych oraz prezentacji multimedialnych dotyczących wykonywania prac renowacyjnych i konserwatorskich. Wykonywanie ćwiczień należy poprzedzić szczegółowym instruktążem oraz zwróceniem uwagi na przestrzeganie zasad bezpiecznej pracy.

Ponadto uczniowie powinni samodzielnie budować swoją wiedzę i kształtować umiejętności poprzez uczenie się we współpracy oraz korzystanie z różnych źródeł informacji.

Środki dydaktyczne:

Literatura dotycząca wykonywania renowacji i konserwacji konstrukcji drewnianych zabytkowych mebli tapicerowanych, literatura dotycząca historii konstrukcji drewnianych mebli tapicerowanych, czasopisma branżowe, katalogi, dokumentacje, instrukcje obsługi maszyn i urządzeń, wzorniki, itp.. Przykłady uszkodzeń konstrukcji mebli tapicerowanych, przykłady opracowanych planów renowacji konserwacji obiektów, plansze z rysunkami instruktążowymi z zakresu napraw, renowacji i konserwacji, przykładowe instrukcje wykonania typowych uszkodzeń i napraw, przeprowadzania renowacji i konserwacji. Wskazane jest organizowanie wycieczek edukacyjnych do muzeów, instytucji kultury gdzie znajdują się takie przykłady oraz na obiekty w trakcie prowadzonych prac renowacji i konserwacji lub po ich zakończeniu.

Obudowa dydaktyczna:

Miejsce zajęć powinno być wyposażone w stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do Internetu, z drukarką, ze skanerem oraz z projektorem multimedialnym. Zestawy ćwiczień, instrukcje do ćwiczień, pakiety edukacyjne dla uczniów, karty samooceny, karty pracy dla uczniów.

Warunki realizacji programu przedmiotu:

Zajęcia edukacyjne powinny być prowadzone w rzeczywistych warunkach pracy, np. u pracodawcy, w pracowniach konserwatorskich, warsztatach szkolnych.

Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych ucznia

Sprawdzanie opanowania przez uczniów wymagań programowych będzie przeprowadzone na podstawie efektów kształcenia uczniów na podstawie bieżącej obserwacji pracy oraz prezentacji wyników prac (na ocenę będzie się składać: opracowanie planu naprawy lub renowacji wyrobu, stosowanie słownictwa specjalistycznego, przestrzeganie zasad stanowiskowych dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy). Systematyczne ocenianie postępów ucznia na zajęciach może być dokonywane poprzez ocenę zadań i ćwiczeń, wypowiedzi ustne, oraz obserwację pracy ucznia na lekcji. Oceniając osiągnięcia uczniów, należy zwrócić uwagę na umiejętność logicznego myślenia, dokładność i czas realizacji ćwiczenia oraz zaangażowanie w jego wykonywanie oraz wykonanych ćwiczeń. W ocenie należy uwzględnić następujące kryteria ogólne: zawartość merytoryczną ćwiczeń, ich poprawność, jakość wykonania.

Sprawdzanie osiągnięć uczniów powinno odbywać się przez cały okres realizacji programu zajęć na podstawie kryteriów przedstawionych na początku zajęć. Należy stosować obowiązujący system oceniania i skalę ocen. Podczas realizacji programu nauczania należy oceniać osiągnięcia uczniów w zakresie wyodrębnionych wymagań programowych. Ocena postępów uczniów powinna być dokonywana na podstawie regularnie przeprowadzanych sprawdzianów, odpowiedzi ustnych, wykonania ćwiczeń, obserwacji ucznia podczas zajęć. W ocenie końcowej osiągnięć edukacyjnych uczniów należy uwzględnić wyniki sprawdzianów oraz poziom wykonania ćwiczeń.

Sposoby ewaluacji przedmiotu

Podczas ewaluacji przedmiotu można wykorzystać:

- testy osiągnięć uczniów,
- samoocenę dokonywaną przez nauczyciela,
- ankiety oceny zajęć wypełnione przez uczniów,

- opinie osób trzecich (innych nauczycieli, dyrektora, wizytatora, doradcy metodycznego, rodziców).

Jakość procesu nauczania i uzyskiwane efekty zależą w dużym stopniu od programu nauczania przedmiotu:

- jego koncepcji,
- doboru stosowanych metod i technik nauczania,
- używanych środków dydaktycznych w odniesieniu do założonych celów i treści kształcenia – materiału nauczania

Realizacja programu nauczania w ramach przedmiotu powinna zapewnić osiągnięcie założonych efektów z podstawy programowej. Na tym etapie ewaluacji programu nauczania przedmiotu mogą być wykorzystywane:

- arkusze obserwacji zajęć (lekcji koleżeńskich, nadzoru pedagogicznego),
- notatki własne nauczyciela,
- notatki z rozmów z pracodawcami, rodzicami,
- zestawienia bieżących osiągnięć uczniów,
- karty/arkusze samooceny uczniów,
- wyniki z ćwiczeń w rozwiązywaniu testów egzaminacyjnych z wykorzystaniem technik komputerowych,
- obserwacje (kompletne, wybiórcze – nastawione na poszczególne elementy, np. kształtowanie najważniejszych umiejętności, kształtowanie postaw, indywidualizacja, warunki i sposób realizacji).

W ramach ewaluacji programu wskazane jest określenie i przeanalizowanie:

- treści, które uczniowie opanowują bez problemów,
- treści, których opanowanie sprawia uczniom trudności,
- środków dydaktycznych, stosowanych metod nauczania,
- wyników osiągniętych przez uczniów.

Dzięki zrealizowaniu tych działań możliwa będzie optymalizacja treści programowych, wyposażenia i środków dydaktycznych oraz stosowanych metod nauczania

6.2 Wykonywanie renowacji i konserwacji konstrukcji drewnianych zabytkowych mebli tapicerowanych

Cele ogólne przedmiotu

1. Dobrać technologię wykonywania prac renowacyjno-konserwatorskich
2. Zastosować odpowiednią technikę wykonania renowacji i konserwacji konstrukcji mebla
3. Wykonywać zgodnie z założonym planem prace renowacyjno-konserwatorskie konstrukcji mebla

Cele operacyjne

Uczeń potrafi:

- 1) zdemontować elementy konstrukcyjne zgodnie z zasadami renowacji i konserwacji
- 2) uzupełnić braki w konstrukcji, połączeniach i powłokach wykończeniowych
- 3) dobierać rodzaj i właściwości materiałów wykończeniowych i zabezpieczających
- 4) dobierać przyrządy, narzędzia, maszyny i inne materiały do prac renowacyjno-konserwatorskich
- 5) wykonać renowację i konserwację konstrukcji drewnianych zabytkowych mebli tapicerowanych
- 6) wykonać montaż elementów i całej konstrukcji poddanej renowacji i konserwacji
- 7) wykonać wykończenie powierzchni konstrukcji poddanej renowacji i konserwacji

Materiał nauczania przedmiotu: **Wykonanie renowacji i konserwacji konstrukcji drewnianych zabytkowych mebli tapicerowanych**

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin	Wymagania programowe. Efekty kształcenia	Wymagania programowe. Kryteria weryfikacji
Wykonanie renowacji i konserwacji konstrukcji zabytkowych mebli tapicerowanych	Stosowane techniki renowacyjne i konserwatorskie w zależności od danego mebla	10	1. stosuje różne techniki renowacyjne i konserwatorskie dla danego mebla	1) rozpoznaje detale zdobnicze i elementy snycerskie występujące meblu 2) określa technologię i technikę wykonania prac renowacyjnych i konserwatorskich oraz wykończenia powierzchni mebla 3) stosuje odpowiednie do konstrukcji techniki zdobnicze i wykończeniowe mebla
Wykonanie renowacji i konserwacji konstrukcji zabytkowych mebli tapicerowanych	Wykonywanie renowacji i konserwacji konstrukcji zabytkowych mebli tapicerowanych	40	2. wykonuje renowację i konserwację mebla	1) stosuje odpowiednie do wykonania renowacji i konserwacji drewno, materiały drewnopochodne i materiały nietrudne 2) dobiera materiały, technologię i techniki wykonania renowacji i konserwacji 3) stosuje narzędzia i urządzenia do wykonywania renowacji i konserwacji 4) wykonuje uzupełnienie ubytków powierzchni, wzmacnianie połączeń konstrukcyjnych lub ich rekonstrukcję
Razem		50		

Propozycje metod nauczania:

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnych form organizacyjnych: indywidualnie i zespołowo.

W zakresie związanym z Wykonaniem renowacji i konserwacji konstrukcji drewnianych zabytkowych mebli tapicerowanych szkoła zapewnia

dostęp do indywidualnego stanowiska pracy. Bardzo ważną kwestią w kształceniu zawodowym jest indywidualizacja pracy w kierunku potrzeb i możliwości ucznia w zakresie metod, środków oraz form kształcenia. Metody nauczania należy zawsze dobierać stosownie do prowadzonych zajęć.

Należy wykorzystywać również:

prezentację, pokaz z instruktążem, ćwiczenia, dyskusję dydaktyczną odnoszącą się do wykonywanych ćwiczeń. W trakcie realizacji programu pomocne jest wykorzystywanie filmów dydaktycznych oraz prezentacji multimedialnych dotyczących wykonywania prac renowacyjnych i konserwatorskich. Wykonywanie ćwiczeń należy poprzedzić szczegółowym instruktążem oraz zwróceniem uwagi na przestrzeganie zasad bezpiecznej pracy.

Ponadto uczniowie powinni samodzielnie budować swoją wiedzę i kształtować umiejętności poprzez uczenie się we współpracy oraz korzystanie z różnych źródeł informacji. Pracownia powinna być wyposażona w przybory, przyrządy, urządzenia montażowe, narzędzia ręczne i elektonarzędzia do obróbki drewna oraz do prac renowacyjnych i konserwatorskich oraz obrabiarki stacjonarne do obróbki drewna.

Środki dydaktyczne:

Literatura dotycząca napraw, renowacji i konserwacji konstrukcji drewnianych mebli tapicerowanych, literatura dotycząca historii i konstrukcji drewnianych, czasopisma branżowe, katalogi, dokumentacje, instrukcje obsługi maszyn i urządzeń, wzorniki, itp. Przykłady uszkodzeń detali architektury drewnianej, przykłady opracowanych planów renowacji konserwacji obiektów, plansze z rysunkami instruktążowymi z zakresu napraw, renowacji i konserwacji, przykładowe instrukcje wykonania typowych uszkodzeń i napraw, przeprowadzania renowacji i konserwacji. Wskazane jest organizowanie wycieczek edukacyjnych do muzeów, instytucji kultury gdzie znajdują się takie przykłady oraz na obiekty w trakcie prowadzonych prac renowacji i konserwacji lub po ich zakończeniu.

Obudowa dydaktyczna:

Miejsce zajęć powinno być wyposażone w stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do Internetu, z drukarką, ze skanerem oraz z projektorem multimedialnym. Zestawy ćwiczeń, instrukcje do ćwiczeń, pakiety edukacyjne dla uczniów, karty samooceny, karty pracy dla uczniów.

Warunki realizacji programu przedmiotu:

Zajęcia edukacyjne powinny być prowadzone w rzeczywistych warunkach pracy, np. u pracodawcy, w pracowniach konserwatorskich, warsztatach szkolnych.

Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych ucznia

Sprawdzanie opanowania przez uczniów wymagań programowych będzie przeprowadzone na podstawie efektów kształcenia uczniów na podstawie bieżącej obserwacji pracy oraz prezentacji wyników prac praktycznych (na ocenę pracy praktycznej będzie się składać: opracowanie planu naprawy lub renowacji wyrobu, stosowanie słownictwa specjalistycznego, przestrzeganie zasad stanowiskowych) Systematyczne ocenianie postępów ucznia na zajęciach praktycznych może być dokonywane poprzez ocenę zadań i ćwiczeń praktycznych, wypowiedzi ustne, oraz obserwację pracy ucznia na lekcji. Oceniając osiągnięcia uczniów, należy zwrócić uwagę na umiejętność logicznego myślenia, dokładność i czas realizacji ćwiczenia oraz zaangażowanie w jego wykonywanie oraz wykonanych ćwiczeń. W ocenie należy uwzględnić następujące kryteria ogólne: zawartość merytoryczną ćwiczeń, ich poprawność, jakość wykonania.

Sprawdzanie osiągnięć uczniów powinno odbywać się przez cały okres realizacji programu zajęć na podstawie kryteriów przedstawionych na początku zajęć.

Należy stosować obowiązujący system oceniania i skalę ocen. Podczas realizacji programu nauczania należy oceniać osiągnięcia uczniów w zakresie wyodrębnionych wymagań programowych. Ocena postępów uczniów powinna być dokonywana na podstawie regularnie przeprowadzanych sprawdzianów, odpowiedzi ustnych,

wykonania ćwiczeń, obserwacji ucznia podczas zajęć. W ocenie końcowej osiągnięć edukacyjnych uczniów należy uwzględnić wyniki sprawdzianów oraz poziom wykonania ćwiczeń.

Sposoby ewaluacji przedmiotu

Podczas ewaluacji przedmiotu można wykorzystać:

- testy osiągnięć uczniów,
- samoocenę dokonywaną przez nauczyciela,
- ankiety oceny zajęć wypełnione przez uczniów,
- opinie osób trzecich (innych nauczycieli, dyrektora, wizytatora, doradcy metodycznego, rodziców).

Jakość procesu nauczania i uzyskiwane efekty zależą w dużym stopniu od programu nauczania przedmiotu:

- jego koncepcji,
- doboru stosowanych metod i technik nauczania,
- używanych środków dydaktycznych w odniesieniu do założonych celów i treści kształcenia – materiału nauczania

Realizacja programu nauczania w ramach przedmiotu powinna zapewnić osiągnięcie założonych efektów z podstawy programowej. Na tym etapie ewaluacji programu nauczania przedmiotu mogą być wykorzystywane:

- arkusze obserwacji zajęć (lekcji koleżeńskich, nadzoru pedagogicznego),
- notatki własne nauczyciela,
- notatki z rozmów z pracodawcami, rodzicami,
- zestawienia bieżących osiągnięć uczniów,
- karty/arkusze samooceny uczniów,
- wyniki z ćwiczeń w rozwiązywaniu testów egzaminacyjnych z wykorzystaniem technik komputerowych,

- obserwacje (kompletne, wybiórcze – nastawione na poszczególne elementy, np. kształtowanie najważniejszych umiejętności, kształtowanie postaw, indywidualizacja, warunki i sposób realizacji).

W ramach ewaluacji programu wskazane jest określenie i przeanalizowanie:

- treści, które uczniowie opanowują bez problemów,
- treści, których opanowanie sprawia uczniom trudności,
- środków dydaktycznych, stosowanych metod nauczania,
- wyników osiągniętych przez uczniów.

Dzięki zrealizowaniu tych działań możliwa będzie optymalizacja treści programowych, wyposażenia i środków dydaktycznych oraz stosowanych metod nauczania.

7. Ewaluacja programu nauczania dodatkowej umiejętności zawodowej

7.1 Obszary ewaluacji

W ramach ewaluacji programu wskazane jest określenie i przeanalizowanie:

- treści, które uczniowie opanowują bez problemów,
- treści, których opanowanie sprawia uczniom trudności,
- środków dydaktycznych, stosowanych metod nauczania,
- zasad organizacji zajęć,
- wyników osiągniętych przez uczniów.

7.2 Wskaźniki osiągnięcia celu ewaluacji

Realizacja programu nauczania w ramach dodatkowej umiejętności zawodowej powinna zapewnić osiągnięcie założonych efektów. Na tym etapie ewaluacji programu nauczania mogą być wykorzystywane:

- arkusze obserwacji zajęć (lekcji koleżeńskich, nadzoru pedagogicznego),
- notatki własne nauczyciela,

- notatki z rozmów z pracodawcami, rodzicami,
- zestawienia bieżących osiągnięć uczniów,
- karty/arkusze samooceny uczniów,
- wyniki z ćwiczeń w rozwiązywaniu testów egzaminacyjnych z wykorzystaniem technik komputerowych,
- obserwacje (kompletne, wybiórcze – nastawione na poszczególne elementy, np. kształcenie najważniejszych umiejętności, kształtowanie postaw, indywidualizacja, warunki i sposób realizacji).

Dzięki zrealizowaniu tych działań możliwa będzie optymalizacja treści programowych, wyposażenia i środków dydaktycznych oraz stosowanych metod nauczania).

7.3 Przykładowe narzędzia ewaluacji

Podczas ewaluacji można wykorzystać:

- testy osiągnięć uczniów,
- samoocenę dokonywaną przez nauczyciela,
- ankiety oceny zajęć wypełnione przez uczniów,
- opinie osób trzecich (innych nauczycieli, dyrektora, wizytatora, doradcy metodycznego, rodziców).

8. Wykaz proponowanej literatury

8.1. Podręczniki i publikacje naukowe

- [1] Bacia K., Witkowski B.: *Technologia tapicerstwa*. WSiP, Warszawa 1986.
- [2] Bacia K.: *Materiałoznawstwo tapicerskie*. WSiP, Warszawa 1988.
- [3] Dzięgielewski S.: *Meble tapicerowane. Produkcja przemysłowa*. WSiP, Warszawa 1996.
- [4] Dzięgielewski S.: *Meble tapicerowane. Produkcja rzemieślnicza i naprawy*. WSiP, Warszawa 1997.
- [5] Jurczyk J.: *Materiałoznawstwo tapicerskie*. WSiP, Warszawa 1990.

-
- [6] Jurczyk J.: *Technologia tapicerstwa*. WSiP, Wydawnictwo Akcydensowe, Warszawa 1983.
- [7] Martyniak Z.: *Metody organizowania procesów pracy*. PWE, Warszawa 1996.
- [8] Morawski E.: *Tapicerstwo samochodowe*. WKiŁ, Warszawa 1980
- [9] Persz T.: *Materiałoznawstwo dla techników przemysłu skórzanego*. WSiP, Warszawa 2008.
- [10] Swaczyna I.: *Meble, naprawa i odnawianie*. WSiP, Warszawa 2010
- [11] Sękowski J.: *Konserwacja mebli zabytkowych* Wydawnictwo Naukowe Semper, Warszawa 2009
- [12] Rzymowski J.: *Odnawianie starych mebli*, Wydawnictwo Seria, Łódź 2005